

Kuntalaisaloitteet vuodelta 2024 ja tehdyt toimenpiteet

KHALL § 66

Valmistelija

Hallintojohtaja Anniina Niemelä, 040 688 4499,
anniina.niemela@suomussalmi.fi

Kunnan hallintosäännön 151 §:n mukaan kunnanhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden aiheuttamista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.

1428/10.03.01.06/2024

Aloite 6.2.2024: Suomussalmen kirkonkylän ulkoilureitti

”Suomussalmen kirkonkylän kesäiset kävelyreitit painottuvat lähes kokonaan asfaltille. Asfaltilla juokseminen ja lenkkeily on haastavaa monelle ja rasittaa elimistöä eri tavalla kuin pehmeän alustan käyttö.

Ehdotan, että kirkonkylän 4 km latupohjaa vahvistetaan niin, että se voi toimia kesäaikaan pururatana, lenkkeilyreitteinä kuntalaisille. Metsälenkki tuo myös mielelle rauhaa ja antaa mahdollisuuden ulkoilla koirienkin kanssa muualla kuin katujen varsilla.”

Tekninen lautakunta 14.3.2024 § 23

Tekninen lautakunta esittää kunnanhallitukselle vastauksena aloitteeseen, että 4 km hiihtolatu-urasta ei lähdetä rakentamaan kesäkauden ulkoilureittiä. Aloite loppuun käsitelty.

1519/12.05.00/2024

Aloite 27.3.2024: Koulukiusatuille ja masentuneille nuorille ja lapsille oma nuorisotila

”Koulukiusatut ja masennuksesta kärsivät nuoret ja lapset tarvitsevat jo vertaistuenkin takia oman tilan jossa turvallisesti pelailla ym, jutella muiden samanhenkisten kera ilman pelkoa että kiusaaja/t tulevat valtaamaan alueen. Eli nuorisotila päivätoimintaa ja oleilua varten.

Koulussa olo kiusattuna on todella järäsyttävää mielenterveydelle ja olisikin niin hienoa että olisi jotain mitä odottaa koulun jälkeen ilman pelkoa. Jotain missä olisi kivaa ja saa olla oma nuori itsensä. Kiusaajat luonnollisesti ei sinne saisi tulla ja jos kiusattu sanoo että tuo ja tuo kohtelee kaltoin, häntä uskottaisiin. Tilan ei tarvitse olla julkisesti avoinna, voi olla vaan jotain päivätoimintaa, hengailua tiettyyn aikaan päivästä tietyssä paikassa tietyille ihmisille jotka varmasti ovat lastensuojelun ynnä muun sosiaalitoimen tiedossa. Esim. yksinäiset, hiljaiset, vetäytyvät, erilaiset, jonkin sairauden omaavat jne Tuodaan yhteen yksinäisiä, syrjittyjä koululaisia ja annetaan aihe iloon ja elämänhaluun!”

Sivistyslautakunta 18.12.2024 § 121

Sivistyspalveluissa on valmisteltu vastaus kuntalaisaloitteeseen, joka on kunnanhallitukselta ohjattu sivistyslautakunnan käsiteltäväksi. Vastauksen laadinta on tehty yhteistyössä perusopetus- ja nuorisopalveluiden viranhaltijoiden kesken.

Sivistyslautakunta päättää antaa oheisen liitteen mukaisen selvityksen

vastauksenaan kuntalaisaloitteeseen ja lähettää sen tiedoksi kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle.
Sivistyslautakunnan vastaus aloitteeseen.

Aloite on loppuun käsitelty.

1699/11.00.02/2024

Aloite 2.7.2024: Vieraslajien poistaminen

"Kasvien vieraslajien lisääntyminen Suomussalmen kirkonkylän taajamassa huolettaa. Kesellä kylää puretun koulun ympäristössä kasvaa lupiinia, ukonputkea ja balsamia. Alueen maisemointikin on kesken ja alueille on jätetty tilaa vieraslajien rehevöitymiseen ja leviämiseen. Kunnan tulee toimia esimerkiksi vieraslajien poistamiseksi ja samalla haastaa kyläläisiä poistamaan vieraslajeja pihoiltaan ja niiden viereisiltä alueilta."

Tekninen lautakunta 13.2.2025 § 21

Suomussalmen kunta on mukana Vieraslajit Veks! -hankkeessa. Hankkeen toiminta jatkuu vielä kesällä 2025. Kyseessä on Ekokympin hallinnoima hanke, johon kaikki Kainuun kunnat osallistuvat.

Hankkeeseen liittyen Crowdsorsa-sovelluksen kautta oli elokuuhun 2024 mennessä tehty torjuntaja 105 000 m² suuruisella alueella. Järjestelmän kautta tehdyistä torjunnoista oli tekijällä mahdollisuus saada rahallista hyötyä. Syksyn aikana on toimitettu vieraspetoloukkuja metsästysseuroille, joilla autetaan mm. vesilintukantojen elpymistä minkin ja supikoiran pyynnin kautta. Lisäksi on kannustettu kylätoimijoita mukaan kesän 2025 tempauksiin ja talkoisiin, ja suunnitellaan uusia kokeiluita esimerkiksi vieraskasvijätteen biohiiletyksen ja -kaasutuksen saralla.

Huoli vieraslajien leviämisestä on ihan aiheellinen. Kaikkea torjuntatyötä ei voida yksistään kunnan toimesta suorittaa, vaan torjuntatyöhön tarvitaan mukaan maanomistajia ja taajamassa tonttien haltijoita.

Vieraslajien ympäristöön päästäminen on lailla kielletty. Kiinteistön omistajan tai haltijan on huolehdittava kohtuullisista toimenpiteistä kiinteistöllä esiintyvän kansallisesti merkityksellisen haitallisen vieraslajin hävittämiseksi tai sen leviämisen rajoittamiseksi, jos haitallisen vieraslajin esiintymästä tai sen leviämisestä voi aiheutua merkittävää vahinkoa luonnon monimuotoisuudelle taikka vaaraa terveydelle tai turvallisuudelle. *Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 30.12.2015/1709*

Toimenpiteet

Suomussalmen kirkonkylän entisen koulualueen maisemointityöt ovat vielä osittain kesken. Alatalon kohdalle on mm. istutettu puuntaimia, mutta ne jättävät vielä tässä vaiheessa tilaa muulle kasvustolle. Tehostetaan vieraslajien poistoa maisemointialueilta.

Tiedotetaan kuntalaisille Vieraslajit Veks! -hankkeen toiminnasta ja kannustetaan kuntalaisia osallistumaan vieraslajien torjuntaan.

Jatketaan vieraslajien torjuntaa kunnan omistamilla maa-alueilla.

Tarjotaan kuntalaisille taajama-alueella jätesäkkejä vieraslajien keruuta varten ja toimitetaan täytetyt säkit asianmukaiseen keräykseen.

Tekninen lautakunta hyväksyy aloitteeseen annetun vastauksen ja esitetyt toimenpiteet sekä lähettää aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle.

Aloite on loppuun käsitelty.

1865/12.02.05.00/2024

Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuuston aloite - Lukiolaisten mielenterveys

Suomussalmen kuntaan on saapunut 3.10.2024 Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuuston tekemä aloite, joka koskee lukiolaisten mielen hyvinvointia ja sen tukemista.

Suomussalmen lukion henkilökunta sekä lukion opiskeluhoitoryhmään kuuluvat opiskeluhoitoon asiantuntijat ovat laatineet vastineen nuorisovaltuuston tekemään aloitteeseen. Sivistyslautakunnan vastaus aloitteeseen

Liite

Aloite on loppuun käsitelty.

1922/11.00.00.01/2024

Aloite Suomussalmen kunnalle vienalaiskylien maisema-alueen lakkauttamisesta

Kunnanhallitus 17.12.2024 § 253

Suomussalmen vienalaiskylien maakunnallisesti arvokas maisema-alue perustettiin Kainuun liiton esityksestä ja Kainuun ympäristökeskuksen päätöksellä 19.11.2001. Nykyisessä luonnonsuojelulaissa status vastaa maakunnallista maisemanhoitoaluetta (9/2023; 91-93 §).

Suomussalmen vienalaiskylien kulttuuri- ja eränkäyntimaisemat on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi valtioneuvoston päätöksellä 18.11.2021.

Kainuun ELY-keskus on laatinut alueelle uutta hoito- ja käyttösuunnitelmaa vuosina 2023 ja 2024. Suunnitteluun liittyviä yleisötilaisuuksia on pidetty Hietajärven perinnetalossa 28.6.2024 ja 31.10.2024. Vienan Veräjä ry on tehnyt Kainuun ELY-keskukselle aloitteen valtakunnallisen maisemanhoitoalueen perustamisesta 28.11.2024.

Ympäristöministeriö edellyttää maakunnallisen maisema-alueen statuksen purkamista luonnonsuojelulain 9/2023 94 pykälän nojalla ennen valtakunnallisen maisemanhoitoalueen perustamista.

Vienan Veräjä ry esittää, että Suomussalmen kunta tekee aloitteen vuonna 2001 perustetun maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen ehdollisesta lakkauttamisesta Kainuun ELY-keskukselle.

Maakunnallisen maisema-alueen purkamispäätöstä esitetään kuitenkin ehdollisena niin, että lakkauttaminen tehdään vain sillä edellytyksellä, että Suomussalmen vienalaiskylien valtakunnallinen maisemanhoitoalue perustetaan.

Rajauksen lähtökohdaksi Vienan Veräjä ry esittää valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajausta (valtioneuvoston päätös YM 2021/70), joka lisäisi maakunnallisen maisema-alueen rajaukseen (Kainuun ympäristökeskuksen päätös Dnro 1201L0070-27) muun muassa Kuivajärven kylään kuuluvat Kuikkavaaran ja Kuikkaniemen talot, Kuikkaniemen hautausmaan, Kuivajärven Kalmosaaren sekä kylien perinteisenä nautinta-alueena tunnetun Murhijärven ympäristöineen.

Suomussalmen kunta esittää vienalaiskylien maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen lakkauttamista Kainuun ELY-keskukselle ehdollisena sillä edellytyksellä, että Suomussalmen vienalaiskylien valtakunnallinen

maisemanhoitoalue perustetaan.

Aloite on loppuun käsitelty Suomussalmen kunnan osalta.

1885/11.03.00/2024

Aloite 3.11.2024: Ehdotus vesihuoltohankkeen selvittämisestä

Suomussalmen kuntaan on tullut aloite vesihuoltohankkeesta. Aloitteessa pyydetään kuntaa selvittämään ja koordinoimaan mahdollisuutta rakentaa painevesi- ja paineviemärlinja Pesiolta Salmenniemen ranta-asemakaava-alueelle Kuurtolaan.

Tekninen lautakunta 30.1.2025 § 15

Aloitteessa ehdotetaan kunnan tehtäväksi selvittää alueen asukkaiden kiinnostusta liittyä perustettavaan vesiosuuskuntaan. Vesiosuuskunta rakentaisi vesijohto- ja viemäriverkoston Pesiolta viitostietä pitkin Salmenniemen ranta-asemakaava-alueelle.

Runkolinjan pituus tulisi olemaan n. 11,5 km ja mahdolliset talohaarat n. 26 km. Verkoston toiminta edellyttää pumppaamojen ja mahdollisesti myös paineenkorotusasemien rakentamista. Maasto-olosuhteet huomioiden viemäroinnin osalta tarvitaan myös kiinteistökohtaisia pumppaamoja ja mittareita.

Vaikutusalueella on vakituisesti asuttuja kiinteistöjä alle 50 kpl ja lomarakennuksia n. 80 kpl. Olemassa olevissa kohteissa on tällä hetkellä järjestetty talousveden saanti ja jätevesien käsittely. Osa lomarakennuksista on ns. kantovedellisiä kohteita.

Jos vesiosuuskuntaan liittyvien määrä olisi esimerkiksi 80 kpl, niin liittymäkohtaiset kustannukset olisivat n. 17 000 €. Kustannusarvioon ei sisälly kiinteistökohtaiset asennustyöt ja tarvikkeet. Edellä mainitun lisäksi kustannuksia muodostuu myös suunnittelusta, kilpailuttamisesta ja rakennuttamisesta. Käytönajalta osuuskunnalle ja jäsenille kustannuksia muodostuu myös kunnossapidosta sekä vesi- ja jätevesilaskutuksesta valtuuston hyväksymän taksan mukaisesti.

Selvitystyö vesiosuuskunnan perustamisesta, mahdollisista verkostoista, sekä niiden kustannuksista vaatii runsaasti asiantuntijatyötä. Kunnan teknisellä toimialalla ei ole resursseja selvitystyön tekemiseen eikä määrärahoja ulkopuolisen asiantuntijan palkkaamiseen.

Tarkempi selvitystyö osuuskunnan perustamisesta ja siihen mahdollisesti liittyvistä kiinteistöistä, sekä kustannuksista tulee tehdä vesiosuuskunnan perustajien toimesta.

Mikäli vesiosuuskunta perustetaan Salmenniemen alueelle, tekee kunnan vesihuoltolaitos sopimuksen vesiosuuskunnan kanssa vesiliittymästä, sekä jäteveden vastaan ottamisesta nykyisten verkostojen liittymispisteistä.

Tekninen lautakunta päättää, että selvitystyötä vesihuoltohankkeesta ei lähdetä toteuttamaan kunnan toimesta ja lähettää aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle.

Aloite on loppuun käsitelty.

**Kunnanjohtajan
esitys**

Kunnanhallitus esittää valtuustolle aloitteet ja niissä tehdyt toimenpiteet tiedoksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

**Toimeksi
Tiedoksi**

Valtuusto 24.3.2025

2029/00.02.11/2025

KVALT 24.03.2025 § 16

Liite

Sivistyslautakunnan vastaukset kuntalaisaloitteeseen sekä Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuuston aloitteeseen

Päätös

Esitys hyväksyttiin.
